

פ"מ 32.0202: "עקרונות קידום בדרגות הקצונה בצה"ל - בשירות הסדיר"

הגדרות

1. בפקודה זו:

- א. **אוגדן לחימה** - אוסף מקצועות המוגדרים כמקצועות לחימה לחיילים, כפי שתקבע אכ"א-חתומכ"א, מעת לעת.
- ב. **הגורם המאשר** - מי שמאשר העלאה בדרגה, כמשמעו בהפ"ע 3.0228 "הקצונה בצה"ל - עקרונות קידום ומינוי - בשירות הסדיר ובשירות המילואים" (להלן: הפ"ע 3.0228).
- ג. **הגורם המוסמך** - אחד מאלה:
- 1) אכ"א-רמ"ח הסגל - לגבי קצין המועמד לדרגת רס"ן, לכל היותר;
 - 2) ראש אכ"א - לגבי קצין המועמד לדרגת סא"ל;
 - 3) הרמטכ"ל - לגבי קצין המועמד לדרגת אל"ם ומעלה.
- ד. **המפקד הממונה** - אחד מאלה:
- 1) מפקד שדרגתו לפי תקן אל"ם ומעלה - לגבי קצין המועמד לדרגת סרן, לכל היותר;
 - 2) מפקד שדרגתו לפי תקן תא"ל ומעלה - לגבי קצין המועמד לדרגת רס"ן, לכל היותר;
 - 3) מפקד שדרגתו לפי תקן אלוף ומעלה - לגבי קצין המועמד לדרגת סא"ל, לכל היותר;
 - 4) הרמטכ"ל - לגבי קצין המועמד לדרגת אל"ם ומעלה.
- ה. **קצין החיל הראשי** - קצין החיל הראשי, לרבות אלה: אכ"א-רמ"ח הסגל לגבי חיילים בחיל הכללי; חיל האוויר-רלכ"א לגבי חיילים בחיל האוויר; חיל הים-רמכ"א לגבי חיילים בחיל הים; זרוע היבשה-רמכ"א לגבי נגדים בחילות היח"ש (חיל הרגלים, חיל השריון, חיל התותחנים, חיל ההנדסה, חיל יחידות השדה וחיל האיסוף הקרבי) ולגבי מערך הפטיכולוגיה בזרוע היבשה; ז"י-רמ"ט היבשה לגבי קצינים בשיוך חיל היח"ש; פיקוד העורף-רמ"ט העורף לגבי חיילים בחיל העורף; היעכ"ל לגבי חיילים במערך התקציבים; הפרקליט הצבאי הראשי לגבי אוכלוסיית המשפטנים בפרקליטות הצבאית; נשיא בית הדין הצבאי לערעורים לגבי אוכלוסיית המשפטנים ביחידת בתי הדין; פיקודים-קשל"פים לגבי נהגי הבט"ש (מקצוע 1914); ראש המנהל האזרחי איו"ש, לגבי משרתי קבע במערך התפ"ש; וכן קצין שהוסמך לכך מטעמם ושדרגתו אל"ם ומעלה.

כללי

2. העקרונות לקידום בדרגות של קצינים בשירות הסדיר ובעלי התפקידים המוסמכים לאשר קידום בדרגה, מפורטים בהפ"ע 3.0228.
3. מטרת פקודה זו להוסיף על הוראות הפ"ע 3.0228 ולפרט את הנהלים לקידום קצינים בדרגה.
4. הגורם המאשר העלאה בדרגה, כמפורט בהפ"ע 3.0228, רשאי להעלות בדרגה קצין שעמד בכל התנאים הנדרשים לקידומו בדרגה, כמפורט בפקודה זו, ושמונה לתפקיד המחייב לפי תקן דרגה גבוהה מדרגתו.

בלמ"ס

32.0202
פקודת מטכ"ל
הפקודה עודכנה באוקטובר 2016

5. על אף האמור בפקודה זו, הוראות מיוחדות לעניין קידום בדרגה במהלך קורס או במהלך תקופת לימודים או במסלולים ייחודיים, ייקבעו בהפ"ע 3.0210 "קצין מקצועי", בהפ"ע 3.0208 "דרגות ייצוג - שירות סדיר ושירות מילואים", בפ"מ 32.0220 "חיילים בעלי השכלה אקדמית בשירות סדיר - תנאים להכשרה, שיבוץ וקידום", בפ"מ 32.0213 "דרגות ייצוג - שירות סדיר ושירות מילואים - נהלים", בפ"מ 32.0315 "תנאים לעלייה בדרגה במהלך קורס או בתקופת לימודים - שירות סדיר" (להלן: פ"מ 32.0315), בפ"מ 6.0113 "הענקת דרגות סא"ל למומחים", בהק"א אכ"א 32-02-21 "מסלול הכשרה, קידום ושירות לרופאים בשירות הסדיר" (להלן: הק"א-32-02-21) ובהק"א אכ"א 32-01-04 "דרגות אישיות לקצינים - שירות קבע".

פרק א - התנאים הנדרשים לקידום בדרגה

השכלה

6. ההשכלה הנדרשת לקידום קצין בדרגה היא כלהלן:
- קצין המועמד לדרגת סרן ומעלה, יידרש להיות בוגר 12 שנות לימוד, לפחות.
 - על אף האמור בסעיף קטן א' לעיל, קצין בשיוך חילי של הרבנות הצבאית המועמד לדרגת סרן, שאינו בוגר 12 שנות לימוד, לפחות, יידרש להיות בוגר ישיבה שאישר הרב הצבאי הראשי.
 - קצין המועמד להתמנות לתפקיד מפקד גדוד (להלן: "מג"ד") או לתפקיד מקביל לכך ביתר הזרועות יידרש להיות בעל תואר אקדמי ראשון, לפחות.
 - קצין המועמד לדרגת אל"ם יידרש להיות בעל תואר אקדמי ראשון, לפחות.

קורסים, הכשרות ומבחנים

7. הקורסים, ההכשרות והמבחנים הנדרשים לקידום בדרגה הם כלהלן:
- מעבר מבחן בנושא הדין המשמעתי, כמפורט בפ"מ 32.0214 "מעבר מבחן בנושא דין משמעתי כתנאי לקידום בדרגות הקצונה" (להלן: פ"מ 32.0214). יהיה אפשר להעלות בדרגה קצין שלא עבר מבחן כאמור, באופן חריג, אם התקבלו האישורים, כמפורט בפ"מ 32.0214.
 - קצין המועמד לדרגת רס"ן, יידרש לעבור הכשרה על פי המדיניות שתפרסם אכ"א-מחלקת הסגל, מעת לעת.
 - ראש אכ"א, לגבי קצינים עד דרגת סא"ל, כולל, והרמטכ"ל, לגבי קצינים מדרגת אל"ם ומעלה - רשאים לקבוע קורסים או הכשרות כתנאי לקידום בדרגה.
 - קצין המועמד לדרגת סא"ל יידרש לעבור קורס פיקוד ומטה (להלן: "פ"מ"), על פי פ"מ 31.0207 "קורס פיקוד ומטה (פ"מ)" - תנאי קבלה והסמכה.
 - קצין חיל ראשי רשאי לקבוע עוד תנאים לקידום בדרגה במערכים שבגזרתו, כלהלן:
 - הכשרה לדרגת רס"ן;
 - הכשרות והשתלמויות העשרה;
 - עוד מבחנים.

בלמ"ס

פרק זמן מזערי

8. כתנאי לקידום בדרגה, יידרש קצין להשלים פרק זמן מזערי (להלן: "פז"ס") בדרגתו, כלהלן:
- א. בדרגת סג"ם - שנה;
 - ב. בדרגת סגן או סרן - שלוש שנים;
 - ג. בדרגת רס"ן או סא"ל - ארבע שנים;
 - ד. בדרגת אל"ם ומעלה - לפי החלטת הרמטכ"ל.
9. נוסף על האמור לעיל, קצין המועמד לקידום לדרגת סא"ל או אל"ם, יידרש לשירות בתפקיד במשך שלוש שנים לפחות מיום קבלת הדרגה. חריגים לעניין זה יאשרו ראש אכ"א - לגבי קצינים בדרגת סא"ל, והרמטכ"ל - לגבי קצינים בדרגת אל"ם. את המדיניות לגבי קצינים בדרגת תא"ל ומעלה יקבע הרמטכ"ל מעת לעת.
10. הפז"ס כתנאי לקידום בדרגה יחושב כלהלן:
- א. בחישוב הפז"ס בדרגה כלשהי יובאו כל תקופות השירות בדרגה המתאימה, בשירות הסדיר, שמשכן חודש רצוף אחד לפחות, למעט התקופות שלהלן.
 - ב. אלה התקופות שאינן נמנות עם שירותו של הקצין:
 - 1) תקופות שבהן שהה משרת הקבע בר"ם 3א, בר"ם 3ב, בר"ם 3ג, בר"ם 3ד, בר"ם 36 או בר"ם 36ג, תקופות שבהן היה נפקד, עריק, שהה במחבוס או במאסר;
 - 2) תקופה של דחיית שירות, כאמור בפ"מ 31.0601 "דחיית חלק משירות חובה - נוהל";
 - 3) תקופת השעיה, שבה הוחלט שלא להעסיק את הקצין בכל תפקיד, כאמור בהפ"ע 3.0226 "השעיה והדחה";
 - 4) תקופת שירות ללא תשלום (להלן: "של"ת").
 - 5) תקופת אי-כשירות זמנית (ר"ם ד'), למעט מקרים שבהם אי-הכשירות הזמנית נגרמה בשל פציעה בקרב או בפעילות מבצעית או באימון לקראת פעילות מבצעית, וזאת על-פי הגדרת אכ"א-מחלקת הנפגעים.
 - ג. תקופה של חופשה ללא תשלום (להלן: "חל"ת"), כאמור בפ"מ 31.0517 "חופשה ללא תשלום (חל"ת) - שירות קבע", למעט תקופת חל"ת במסגרת מימוש התחייבות מוקדמת לשירות קבע בימ"לים, תחושב כמפורט להלן:
 - 1) תקופת חל"ת, אחת או יותר, תימנה במלואה עד להיקף של 31 ימי שירות, לכל היותר, בין דרגה לדרגה.
 - 2) נקרא קצין בתקופת חל"ת לשירות פעיל, תיחשב תקופת השירות הפעיל במלואה לצורך חישוב הפז"ס לדרגה.
 - ד. תקופת שירות בתקן קבע ייחודי, כהגדרתו בפ"מ 6.0112 "תקנים ייחודיים" - תחושב במלואה לצורך חישוב הפז"ס לדרגה.
 - ה. תקופת לימודים אקדמיים מטעם צה"ל - תימנה על פי פ"מ 32.0315.
 - ו. תקופת שירות מילואים של קצין תחושב כלהלן:
 - 1) כל שנה שבה הקצין שירת שירות מילואים פעיל (שמ"פ), תימנה כשני שלישי (2/3) שנת שירות סדיר לצורך חישוב הפז"ס בדרגה, עם גיוסו של הקצין לשירות הקבע.

בלמ"ט

32.0202
פקודת מטכ"ל
הפקודה עודכנה באוקטובר 2016

- (2) כל שנה שבה הקצין לא שירת שירות מילואים פעיל (שמ"פ), תימנה כמחצית (1/2) שנת שירות סדיר לצורך חישוב הפז"ם בדרגה, עם גיוסו של הקצין לשירות הקבע.
- ז. תקופת שירות מילואים פעיל (שמ"פ) של קצין - כל תקופות השמ"פ שהיו בדרגה הנוכחית יחושבו במלואן עם גיוסו של הקצין לשירות הקבע.
- ח. תקופת מילואים בתנאי קבע (מת"ק) - תימנה במלואה, עד למועד קידומו הראשון של הקצין בדרגה, ממועד גיוסו לשירות הקבע.
- ט. תקופות פטור משירות מילואים, כפי שתגדיר אכ"א-חתומכ"א במדיניות שתתפרסם מעת לעת, לא יימנו כלל.
- י. בסעיפים קטנים ו' עד ט' לעיל, תיחשב "שנה" כשנה קלנדרית (1 בינואר עד 31 בדצמבר). שנה שבה נעשה מעבר מסוג שירות אחר לסוג שירות מילואים, ולהפך - תחושב התקופה המתאימה על פי הכללים המתאימים לסוג השירות האמור לפי סעיפים אלו.

קיצור פז"ם לדרגה

11. על אף האמור לעיל אפשר לקדם קצין בדרגה אף אם הוא אינו עומד בתנאי הפז"ם המפורטים לעיל במקרים האלה:
- א. אפשר לקדם קצין בדרגת סגן ומעלה, שלא במסגרת מכסות הקצינים המצטיינים, בערב ראש השנה או בערב יום העצמאות (להלן: "המועד הקובע"), בהתקיים כל התנאים האלה:
1. המלצת מפקד לקבלת דרגה בקיצור פז"ם, כאמור בסעיף 12 להלן;
 2. קיצור הפז"ם לא יעלה על שלושים ימים מיום המועד הקובע;
 3. הקצין נושא מינוי גבוה מדרגתו;
 4. הקצין עומד ביתר התנאים הקבועים בפקודות לקבלת דרגה.
- ב. אפשר לקדם בדרגה קצין עד דרגת אל"ם, כמפורט בנספח א לפקודה זו.
- ג. סך קיצורי הפז"ם בשירות הסדיר, מדרגת סגן ועד דרגת אל"ם, לא יעלה על 44 חודשים, בכפוף לפירוט הקבוע בנספח א לפקודה זו. כל קיצור פז"ם, לא יעלה על 12 חודשים, למעט קיצור פז"ם לדרגת רס"ן, שלא יעלה על שמונה חודשים.

בלמ"ט

המלצת המפקד

12. כתנאי לקידומו של קצין בדרגה תיזדרש המלצת המפקד, כלהלן:
- א. המלצת מפקד בדרגת רס"ן ומעלה, לגבי העלאת קצין לדרגות סגן או סרן.
 - ב. המלצת מפקד בדרגת סא"ל ומעלה, לגבי העלאת קצין לדרגת רס"ן.
 - ג. המלצת מפקד בדרגת תא"ל ומעלה, לגבי העלאת קצין לדרגת סא"ל; ההמלצה תוצג בדיון שיבוצים כמשמעו בהפ"ע 3.0228.
 - ד. לא תיזדרש המלצת מפקד לקידום לדרגת אל"ם ומעלה.
13. מפקד כאמור יוכל להשהות את מתן ההמלצה לקצין הממלא אחר כל יתר התנאים להעלאתו בדרגה, הקבועים בפקודה זו, למשך שישה חודשים, לכל היותר, וזאת לאחר שייעשה הליך עיכוב דרגה כאמור בסעיף 24 להלן, ובכלל זה ריאיון לקצין שדרגתו מעוכבת. בחלוף תקופה זו, אפשר להשהות את מתן ההמלצה באישור אכ"א-רמ"ח הסגל.

סיווג ביטחוני

14. כתנאי לקידום בדרגה, ייזדרש קצין להכשר ביטחוני, כמפורט להלן (אין בהוראה זו כדי לגרוע מהוראות פ"מ 21.0110 "בדיקה ביטחונית וחקירה ביטחונית"):
- א. לקידום עד לדרגת רס"ן, כולל - הסיווג הביטחוני יהיה על פי המינוי שעתידי לשאת הקצין, ובכפוף לתנאים המפורטים בפ"מ 32.0201 "עקרונות הטיפול במינוי קצינים בצה"ל - בשירות הסדיר".
 - ב. לקידום לדרגת סא"ל - בכפוף לתנאים האלה:
 - 1) סיווג ביטחוני ברמה 3, לפחות;
 - 2) התאמה ביטחונית למשרתים ב"אתרים רגישים" או למיועדים לשרת ב"אתרים רגישים", על פי חוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002, כפי שאישר הרמטכ"ל; וזאת על פי רשימת התפקידים שאישר קודם לכן סגן הרמטכ"ל או ראש אגף המבצעים במטה הכללי, לאחר שנועצו עם ראש מחלקת ביטחון המידע בצה"ל;
 - 3) בדיקות ביטחון חוזרות ייעשו למשרתים ב"אתרים רגישים", כאמור בסעיף קטן 2 לעיל, כדי לתקף את ההתאמה הביטחונית שניתנה בעבר.
 - ג. לקידום לדרגת אל"ם ומעלה - תהא התאמה ביטחונית ברמה 3, לפחות, ומחב"ם יאשר זאת לפי חוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002.

חריגים

15. העלאה בדרגה של קצין שאינו עומד בתנאים הקבועים בפקודה זו, תהיה באישור בעלי התפקידים המפורטים בסעיף 20 בהפ"ע 3.0228.

פרק ב - תוקף הדרגה ומועד הענקתה

הענקת הדרגה

16. הועלה חוגר לדרגת קצונה, או הועלה קצין בדרגה - ייערך טקס העלאה בדרגה, על פי הק"א אכ"א 33-09-05 "טקס העלאה בדרגה – חוגרים וקצינים".
17. המפקד הממונה יעניק את הדרגה לקצין בהתאם לאישור הכתוב שנתן הגורם המאשר. בעת טקס ההעלאה בדרגה, כאמור בסעיף 16 לעיל, יימסר לקצין טופס אישור הדרגה המקורי, אשר ינופק וייחתם על-ידי הגורם המאשר.
18. במקרים חריגים, בסמכות אכ"א-רמ"ח הסגל לאשר למפקד שדרגתו לפי תקן סא"ל, להעניק לקצין דרגת רס"ן, לכל היותר.

מועד הענקת הדרגה

19. קצין יוכל לשאת את הדרגה בפועל, רק מהיום שהעניק לו אותה המפקד הממונה, כמפורט בפקודה זו.
20. ככלל, הדרגה תוענק לקצין במועד שנקבע באישור הדרגה שנתן הגורם המאשר או במועד הסמוך ככל האפשר למועד אישור הדרגה.
21. הדרגה תוענק לקצין לא יאוחר משבעה ימים לאחר אישורה. עם זה, תתאפשר הענקה מוקדמת של הדרגה, עד שבעה ימים טרם כניסתה לתוקף, וזאת בתנאי שהדרגה הוזנה כנדרש ברשומות הצבא טרם הענקתה.
22. אפשר להעניק דרגה עד עשרה ימים לפני מועד כניסתה לתוקף, אם היא מוענקת בראש השנה או ביום העצמאות או במקרים חריגים באישור אכ"א-רמ"ח הסגל או ראש המנהל שהוסמך לכך מטעמו. אישור הענקת דרגה מוקדמת, לפי סעיף זה, אפשרי לקצינים המועמדים לדרגות סא"ל, לכל היותר.
23. תוקף דרגת הקצונה יהיה מהמועד שנקבע באישור הדרגה שנתן הגורם המאשר, וזאת בין שהוענקה לפני מועד זה ובין שהוענקה אחריו - הכול לפי ההוראות האמורות לעיל.

עיכוב העלאה בדרגה

24. המפקד הממליץ על קידומו של קצין בדרגה יוכל להשהות את מתן ההמלצה לקידום קצין הממלא אחר כל יתר התנאים להעלאתו בדרגה, למשך שישה חודשים, לכל היותר. העיכוב ייעשה כמפורט להלן:
- א. אלו הגורמים המוסמכים לעכב דרגה כאמור:

המפקד המאשר	המפקד הממליץ	הדרגה המעוכבת
קצין בדרגת סא"ל ומעלה	קצין בדרגת רס"ן ומעלה	סגן, סרן
קצין בדרגת אל"ם ומעלה	קצין בדרגת סא"ל ומעלה	רס"ן

- ב. בהינתן המלצה כאמור, ולאחר אישורה על-ידי המפקד המאשר, יובא הקצין שדרגתו מעוכבת לריאיון אצל מפקד בדרגת סא"ל ומעלה, **14 ימים, לפחות** לפני המועד שבו יחל העיכוב בפועל. בריאיון יפורטו סיבות העיכוב ומשכו (שישה חודשים, לכל היותר). סיכום הריאיון יתועד ברשומת האישיית במסגרת סכמ"ר.
- ג. המפקד המאשר יוכל לאשר את הענקת הדרגה המעוכבת טרם השלמת תקופת העיכוב האמורה או בתומה. אם נקבעה תקופה קצרה משישה חודשים, יוכל המפקד הממליץ להאריכה עד שישה חודשים במצטבר, באופן המתואר בסעיף 24.ב. לעיל.
- ד. הסמכות לעיכוב דרגה לתקופה העולה על שישה חודשים, נתונה לאכ"א-רמ"ח הסגל. ככל שאושר עיכוב דרגה לקצין יותר משישה חודשים, כאמור, יבחן קצין החיל הראשי האם יש מקום לנקוט את הצעדים הנדרשים לשינוי מינויו של הקצין, על פי פקודות הצבא הרלוונטיות.

ביטול העלאה בדרגה

25. על אף האמור לעיל, המפקד הממונה יוכל לבקש מהגורם המוסמך לבטל אישור העלאה בדרגה לאחר כניסת הדרגה לתוקף, כל עוד לא הוענקה הדרגה לקצין בפועל.
26. בקשת הביטול תוגש בתוך שבעה ימים לכל היותר, מתאריך כניסת הדרגה לתוקף, כפי שנקבע באישור הדרגה או מתאריך הוצאת האישור, לפי המאוחר מהם. הבקשה תנומק, ויפורטו בה הטעמים לביטול אישור הדרגה.
27. העתק של בקשת המפקד הממונה יישלח לגורם המאשר, וזה יחווה דעתו בנוגע לבקשת הביטול בתוך שבעה ימים ממועד קבלתה. חוות דעתו תובא לפני הגורם המוסמך.
28. הגיש המפקד הממונה בקשה לביטול דרגה, לא תיכנס הדרגה לתוקף עד להחלטה בנוגע לבקשה מטעם הגורם המוסמך. החליט הגורם המוסמך לדחות את בקשת הביטול, תוענק הדרגה לקצין, ותוקפה יחול למפרע מהתאריך שנקבע באישור הדרגה המקורי.
29. הגורם המוסמך יוכל להורות ביוזמתו, או בעקבות פנייה של גוף אחר, על אחד מהצעדים האלה:
- א. עיכוב העלאה בדרגה או ביטול אישור העלאה בדרגה בטרם הוענקה בפועל, אם ההעלאה בדרגה אושרה בניגוד לפקודה זו או בניגוד להפ"ע 3.0228 או בניגוד לפ"מ 32.0241 "עיכוב העלאה בדרגה או עיכוב מינוי עקב חקירה או משפט", או אם התברר שיש מקום לעכב או לבטל את אישור הדרגה מכל סיבה אחרת.
- ב. ביטול דרגה שהוענקה בפועל בניגוד לפקודות הצבא, לאחר קבלת אישור הפצ"ר או מי שהוסמך לכך מטעמו, יהיה כמפורט להלן:
- (1) ביטול דרגה שהוענקה בפועל בשל טעות יסודית - בתוך 60 ימים מיום הענקתה, לכל היותר.
- (2) ביטול דרגה שהוענקה בפועל בניגוד לפ"מ 32.0241, או בשל מעשה מרמה - ללא מגבלת זמן.

עדכון נספחים

30. הנספחים לפקודה זו יעודכנו בנוהל מקוצר, כמשמעו בהפ"ע 1.0102 "תהליך העדכון של פקודות המחייבות את כל הצבא".

היוזם: אכ"א-מחלקת הסגל-ענף תו"ב.

באחריות: אכ"א-מחלקת הסגל-ענף תו"ב.

מתואם עם: מפ"ע, אמ"ן-מחב"ם, היועכ"ל, אג"ת, היוהל"ן, ז"י, מפצ"ר, פצ"ן,

פקמ"ז, פד"ם, פקע"ר, ח"א, ח"י, אט"ל, ממד"ה, אגף התקשוב.

נספח א
נוהלי קידום מיוחדים

הסעיף	פירוט הנהלים
1	כללי
2	נוהל לגבי קצין הנמצא בקורס או בתקופת לימודים
3	נוהל ותיקי שירות (לחימה)
4	נוהל ותיקי שירות (תומכ"ל)
5	נוהל יחידות לחימה התנדבותיות מיוחדות
6	נוהל מפקדים
7	נוהל נגדים שהוכשרו לקצונה
8	נוהל אקדמאים
9	נוהל אקדמאים המתגייסים לשירות הקבע
10	נוהל לקצינים בוגרי מסלול "תלפיות" ו"חבצלות"
11	נוהל קשר"חים
12	נוהל קציני רפואה
13	נוהל מ"פ מפקדה
14	נוהל בוגר פנימייה צבאית
15	נוהל "גאוני חיבור"
16	נוהל תוכניתנים ומקביליהם ביחידות חמ"ן
17	נוהל תפקידים ייחודיים ביחידה 8200
18	גרירת זכאות לדרגה בנוהל מפקדים
19	נוהל מפקדים לבוגרי המכללה לפיקוד טקטי
20	נוהל קצינים מצטיינים

1. **כללי** - קידום בדרגה על פי הנהלים המיוחדים שיפורטו להלן ייעשה על פי אמות המידה הקבועות בהם ובכפוף ליתר התנאים המפורטים בפקודה זו.
2. **נוהל לגבי קצין הנמצא בקורס או בתקופת לימודים** יוכל לעלות בדרגה תוך קיצור הפז"ם, כמפורט בפ"מ 32.0315.
3. **נוהל ותיקי שירות (לחימה)** - חוגרים ממערך הלחימה, כפי שיוגדרו על-ידי אכ"א-מחלקת הסגל, אשר יצאו לקצונה לאחר 28 חודשי שירות סדיר, יוכלו להתקדם לדרגת סגן לאחר 46 חודשי שירות סדיר, לכל המאוחר.
4. **נוהל ותיקי שירות (תומכי לחימה בדרג הנפרט)** - חוגרים ממערך התומכ"ל בדרג הנפרט, כפי שיוגדרו על-ידי אכ"א-מחלקת הסגל, אשר יצאו לקצונה לאחר 36 חודשי שירות סדיר, יוכלו להתקדם לדרגת סגן לאחר 54 חודשי שירות סדיר, לכל המאוחר.
5. **נוהל יחידות לחימה התנדבותיות מיוחדות (כפי שתגדיר אכ"א-מחלקת הסגל לכל סעיף משנה בנפרד)** -
 - א. קצין המוצב ביחידת לחימה התנדבותית מיוחדת, והמשובץ בפועל בתפקיד לחימה ייעודי, יוכל לעלות לדרגת סגן לאחר שישה חודשי שירות לפחות בדרגת סג"ם.
 - ב. קצין בדרגת סגן המוצב ביחידת לחימה התנדבותית מיוחדת ומשובץ בפועל בתפקיד לחימה ייעודי, יוכל לעלות לדרגת סרן לאחר שהשלים 18 חודשים לפחות בדרגת סגן, ובתנאי ששירת 24 חודשים ברציפות, לפחות, ביחידה האמורה.
 - ג. קצין בדרגת סרן המוצב ביחידת לחימה התנדבותית מיוחדת ומשובץ בפועל בתפקיד לחימה ייעודי, יוכל לעלות לדרגת רס"ן לאחר שהשלים 30 חודשים לפחות בדרגת סרן, ובתנאי שדרגת הסרן הוענקה לו לאחר ששירת בדרגת סגן 18 חודשים, לפחות.
6. **נוהל מפקד** - קצין המשובץ בתפקיד פיקודי, הנושא דרגת סגן עד דרגת סא"ל, יוכל לעלות בדרגה בתוך פרק זמן הקצר מהפז"ם הנדרש לעלייה בדרגה, אם הוא עומד בכל התנאים האלה יחד:
 - א. הוא משרת בתפקיד פיקודי שהוכר כתפקיד מזכה (כמפורט בנספח ב לפקודה זו).
 - ב. הוא מוצב במינוי מזכה בדרגה הגבוהה מדרגת הכתף שהוא נושא.
 - ג. משך הקיצור יהיה שנים עשר חודשים, לכל היותר (לדרגת הרס"ן - עד שמונה חודשים, לכל היותר).
 - ד. סך קיצורי הפז"ם המצטברים מדרגת סגן עד דרגת רס"ן, כולל, לא יעלה על 20 חודשים.
 - ה. סך קיצורי הפז"ם המצטברים מדרגת רס"ן עד דרגת אל"ם, כולל, לא יעלה על 24 חודשים.

1. **נוהל מפקד לקצין אג"ם או לקמב"ץ בגדודי היבשה ובחטיבות הסדירות - הזכאות לנוהל מפקד בתפקידים אלו תהיה אם הקצין עמד בתנאים האלה:**
- (1) הוא בתפקיד קצין אג"ם או קמב"ץ בגדודי היבשה ובחטיבות הסדירות, המשויך לחילות הלחימה של זרוע היבשה, ואושר על-ידי קצין החיל הראשי כתפקיד ליבה פיקודי;
 - (2) תקן המינוי שלו הוא רס"ן בלבד;
 - (3) הוא סיים בהצלחה שנה לפחות במינוי מזכה מ"פ (תקן סרן או רס"ן);
 - (4) הוא ישלים פז"ם לדרגת רס"ן (לאחר קיצור) במהלך שירותו בתפקיד קצין אג"ם של הגדוד וקצין אג"ם של החטיבה, וכל עוד הוא נושא את המינוי;
 - (5) הוא ממלא תפקידים ברצף שירות פיקודי;
 - (6) קיצור פז"ם של עד שמונה חודשים;
 - (7) סך כל קיצורי הפז"ם המצטברים מדרגת סגן עד רס"ן יהיה 20 חודשים, לכל היותר;
 - (8) אישור קידומו יהיה פרטני ולפי התנאים;
 - (9) תפקידי קמב"ץ (קצין חמ"ל או קמב"ץ יח"ש) בגדודים או קה"ד או קבט"ח (קצין בטיחות חטיבתי) במפח"ט אינם נכללים בנוהל זה ואינם מזכים בקיצור פז"ם לדרגה בנוהל מפקדים.

7. **נוהל נגד שהוכשר לקצונה -**

- א. נגד שנשא דרגת רס"ל מעל שנה ועד שלוש שנים ביום תחילת הכשרתו לקצונה יקבל דרגת סגן בסיום ההכשרה לקצונה. כמו כן, לאחר השלמת שנתיים פז"ם בדרגת סגן והשלמת פרק הזמן שהיה חסר לנגד (טרם תחילת הכשרתו לקצונה) לסיום השנה השלישית בדרגת רס"ל, תתאפשר קבלת דרגת סרן. יובהר, כי אין באמור כדי לעכב הענקת דרגת סרן, אם הושלם הפז"ם הרגיל לדרגה זו.
- ב. נגד שנשא דרגת רס"ל שלוש שנים, לפחות, או נשא דרגת רס"ר ביום תחילת הכשרתו לקצונה, יקבל דרגת סגן בסיום ההכשרה לקצונה ויהיה זכאי לדרגת סרן בחלוף שנתיים ממועד קבלת דרגת הסגן.
- ג. נגד שנשא דרגת רס"ם, לפחות, ביום תחילת הכשרתו לקצונה, יקבל דרגת סרן בסיום ההכשרה לקצונה ויהיה זכאי לדרגת רס"ן בחלוף שנתיים ממועד קבלת דרגת הסרן.

8. **נוהל אקדמאי -** אקדמאי שסיים את הכשרתו לקצונה, יוכל לעלות בדרגה כמפורט בהפ"ע 3.0204 "דרכי הכשרה והסמכה לקצונה", בפ"מ 32.0223 "שיבוץ חיילים בעלי השכלה אקדמית בשירות חובה" ובפ"מ 32.0220 "חיילים בעלי השכלה אקדמית בשירות סדיר - תנאים להכשרה, שיבוץ וקידום", ובהמלצת מפקדו. בוגר מסלול "לימודים אקדמיים לבוגרי פנמ"ץ" או בוגר מסלול עתודה שסיים קורס טיס או קורס חובלים, יוכל לעלות לדרגת סרן, כמפורט בפקודות אלו.

9. **נוהל אקדמאי המתגייס לשירות הקבע מהאזרחות -**

- א. קצין בדרגת סגן או סרן (לא ייצוג) המשוחרר מצה"ל 36 חודשים לפחות, ואשר במועד שחרורו היה בלא השכלה אקדמית ולא למד תוך כדי שירות, המתגייס לשירות הקבע משירות המילואים, ובמועד גיוסו סיים את חובותיו לתואר ראשון או לתואר מתקדם נוסף, יחולו עליו ההוראות האלה:
- 1) השתחרר בדרגת סגן - יקבל דרגת סרן עם גיוסו, והפז"ם לצורך קידומו לדרגת רס"ן יחושב על פי האמור בסעיף 10 סעיפי משנה ו' ו-י' לפקודה זו.
- 2) קיבל דרגת סרן בשירות המילואים - יגויס כסרן, והפז"ם לצורך קידומו לדרגת רס"ן יחושב על פי האמור בסעיף 10 סעיפי משנה ו' ו-י' לפקודה זו.
- 3) השתחרר בדרגת סרן - יחושב הפז"ם הדרוש לצורך קידומו לדרגת רס"ן כלהלן:
- א) שלוש השנים הראשונות בשירות המילואים יימנו כשנתיים לצורך חישוב הפז"ם בדרגה עם גיוסו לשירות הקבע. כל תקופות השמ"פ שעשה בדרגה הנוכחית יחושבו במלואן.
- ב) תקופת שירות המילואים מהשנה הרביעית ואילך, תימנה כאמור בסעיף 10 סעיפי משנה ו' ו-י' בפקודה זו.
- ב. קידומו של קצין המתגייס לשירות קבע מפטור לפי סעיף 9.א.1. לעיל, ייבחן על-ידי אכ"א-מחלקת הסגל-מנהל הקצינים, ביחס לנסיבות שבגינן הוצב בפטור. קצין אשר יוחלט לגביו על-ידי אכ"א-מחלקת הסגל-ראש מנהל הקצינים כי נוהל זה לא חל עליו, יקודם לפי נוהלי הקידום הרגילים כמפורט בסעיף 10 סעיפי משנה ו' ו-י' לפקודה זו.

10. **נוהל קצין בוגר מסלול "תלפיות" ו"חבצלות" -**

- א. קצין בשירות הקבע שהוא בוגר מסלול "תלפיות" או "חבצלות", והוא בעל תואר ראשון שנרכש במסלול, תוענק לו דרגת סגן בסיום ההשלמה לקצונה.
- ב. קצין כאמור בסעיף משנה א' לעיל, יוכל לעלות לדרגת סרן לפי התנאים הקבועים בנוהל אקדמאי, המפורט בסעיף 8 לעיל בנספח א, בשינויים המחוייבים.

11. **נוהל קשר"ח** - קצין המשמש כמפקד פלוגת הקשר החטיבתית וכקצין קשר ביחידה המופיעה ברשימת היחידות שפרסמה אכ"א-מחלקת הסגל, שזהו תפקידו השני בשירות הקבע לפחות, יוכל לעלות לדרגת סרן או רס"ן בקיצור פז"ם שלא יעלה על 12 חודשים - לדרגת סרן, או שמונה חודשים - לדרגת רס"ן.

12. **נוהל קצין רפואה** - רופא יוכל לעלות בדרגה, כמפורט בהק"א 32-02-21.

13. **נוהל מ"פ מפקדה** - קצין שדרגתו סגן, הנושא מינוי סרן או רס"ן בתפקיד מ"פ מפקדה, ובכלל זה מינוי ממלא-מקום, בגדודים הסדירים ומקביליהם, יוכל לעלות בדרגה בקיצור פז"ם שלא יעלה על 12 חודשים - לדרגת סרן, או שמונה חודשים - לדרגת רס"ן.

14. **נוהל בוגר פנימייה צבאית** - בוגר פנימייה צבאית זכאי לקיצור פז"ם לדרגת סרן או רס"ן, על פי נוהל מצטיינים, ובתנאי שהוא עומד בכל התנאים הקבועים בנוהל מצטיינים, כאמור בסעיף 20 להלן. הקידום בנוהל זה הוא בלא מגבלת מכסות.

15. **נוהל "גאוני חיבור"** -

א. אוכלוסיית "גאוני חיבור" - חייל העוסק במחקר ובפיתוח טכנולוגי מתמטי ייחודי והעונה על התנאים האלה:

(1) הוא בעל מקצוע עיקרי 1143.

(2) בעל תואר אקדמי המוכר על-ידי המל"ג.

(3) הוא משרת באחת מיחידות חמ"ן, כפי שתגדיר אכ"א-מחלקת הסגל.

(4) ניתן אישור ממפקד יחידה בדרגת אל"ם ומעלה, על השתייכותו של החייל לאוכלוסייה האמורה.

ב. נוהל הענקת דרגות קצונה לאוכלוסיית "גאוני חיבור" יהיה כמפורט להלן:

(1) הענקת דרגה טרם ביצוע קורס הקצינים -

א) אפשר להעניק דרגת קמ"א לחייל הנמנה עם אוכלוסייה זו עם כניסתו לשירות הקבע ובכפוף למינויו לתפקיד בתקן סרן ולהתחייבותו המוקדמת לשירות הקבע לשנה וחצי לפחות. הענקת דרגה בנוהל זה מוגבלת לשתי הקצאות בשנה.

ב) אפשר להעניק דרגת קא"ב לחייל הנמנה עם אוכלוסייה זו בתום פז"ם של שנתיים בדרגת קמ"א ובכפוף למינויו לתפקיד בתקן סרן.

ג) חייל הנמנה עם אוכלוסיית "גאוני חיבור" שלא ניתנו לו דרגות קצונה על פי סעיפי משנה א'-ב' לעיל, לא יהיה זכאי לדרגות קצונה, אלא אם הוסמך לקצונה על פי פקודות הצבא.

(2) הענקת דרגה לאחר קורס הקצינים - דרגת סגן תוענק לחייל עם הסמכתו לקצונה ובכפוף להתחייבותו המוקדמת לשירות הקבע, כפי שנקבע במדיניות אכ"א-חתומכ"א-עתכ"א סדיר, המתעדכנת מעת לעת.

(3) הענקת דרגת סרן - קצין בדרגת סגן בשירות הקבע יקודם לדרגת סרן לאחר שהשלים שנתיים בדרגתו.

16. **נוהל תוכנית ומקביליו ביחידות חמ"ן, כפי שתגדיר אכ"א-מחלקת הסגל** -

א. קצין שהשלים שנתיים בדרגת סגן, יקודם לדרגת סרן ייצוג בתשלום לשנה, לכל היותר, עד לקיבועה, לאחר שעמד בתנאים האלה:

(1) הוא בעל יתרת שירות של שנתיים ממועד קבלת דרגת הייצוג (השנה שבה יישא הקצין דרגת סרן ייצוג תימנה עם שנות הפז"ם לדרגת רס"ן, אם ימשיך בשירותו יותר משנתיים אלו).

בלמ"ט

32.0202
פקודת מטכ"ל
הפקודה עודכנה באוקטובר 2016

2) בעל מקצוע תוכניתן (1800), שנרכש באחד מהקורסים האלה: עיצוב מערכות-11 (7360), תכנות לבוגר י"ג (7796) או תכנות בסיס - שלב א' (8803), או מקצוע 1143 ביחידות חמ"ן.

3) אינו בוגר מסלול עתודה.

4) השלים שנתיים שירות סדיר תקין בדרגת סגן (לפי האמור בסעיף 10 בפקודה זו).

ב. קצין שדרגתו סרן יקודם לדרגת רס"ן בחלוף חמש שנים מיום קבלת דרגת הסגן, לאחר שיראינוו מפקד מקצועי ('רפרנט חילי') בדרגת אל"ם ומעלה. הקידום לדרגת רס"ן מותנה במינוי לתפקיד בתקן רס"ן.

17. **נוהל תפקיד ייחודי ביחידה 8200** - קצין מצטיין בתפקיד ייחודי ביחידה 8200, אשר קיבל את דרגת הסג"ם לאחר שהשלים 27 חודשי שירות חובה תקינים, לפחות, כאמור בסעיף 10 בפקודה זו, יוכל להתקדם לדרגת סגן בקיצור פז"ם של שישה חודשים, לכל היותר, עם כניסתו לקבע. הענקת דרגת סגן בנוהל זה מוגבלת לשתי הקצאות בשנה.

18. **גריחת זכאות לדרגה בנוהל מפקדים** - קצין שמילא תפקיד פיקודי, כמפורט בנספח ב לפקודה זו, ושסיים אותו לפני שהשלים את הפז"ם הנדרש לדרגה הבאה, וששובץ לתפקיד שאינו מזכה בקיצור פז"ם על פי אותו סעיף, יוכל לעלות בדרגה בקיצור פז"ם של עד שמונה חודשים, אם עמד בכל התנאים המזכים לדרגה ובתנאים האלה:

א. הקצין שירת בתפקיד מזכה שנה אחת, לפחות (אם שירת בתפקיד מזכה בדרגת מינוי זהה לדרגתו, ודרגת המינוי עלתה במהלך התפקיד, תיחשב התקופה במצטבר).

ב. טרם חלפה שנה ממועד סיום התפקיד המזכה ועד למועד הזכאות לעלייה בדרגה.

ג. דרגת התקן בתפקיד המזכה תהיה זהה לדרגת הקידום המבוקשת, אם דרגת המינוי עלתה במהלך התפקיד - האמור לעיל יהיה לגבי דרגת התקן בסיום התפקיד המזכה.

ד. הקצין לא הודח ולא הועבר מתפקידו על-פי הפ"ע 3.0226 "השעיה והדחה" או הפ"ע 3.0229 "העברה מתפקיד" במהלך התפקיד הנוכחי עד למועד קבלת הדרגה.

19. **נוהל מפקד לבוגר המכללה לפיקוד טקטי** - יהיה כמפורט בפ"מ 31.0215 "המכללה לפיקוד טקטי".

20. **נוהל קצין מצטיין** -

א. קצין מצטיין בדרגת סגן או סרן, יוכל לעלות בדרגה בתוך פרק זמן קצר מהפז"ם הנדרש לעלייה בדרגה אם מילא אחר כל התנאים האלה:

1) מצטיין במילוי תפקידו - בולט לחיוב בחוות הדעת התקופתית או דורג בעשירון העליון בדירוג החילי;

2) נושא מינוי לתפקיד המחייב, לפי תקן, דרגה הגבוהה מדרגתו.

בלמ"ט

בלמ"ס

32.0202
פקודת מטכ"ל
הפקודה עודכנה באוקטובר 2016

- ב. דרגות בקיצור פז"ס יוענקו לקצינים מצטיינים בראש השנה וביום העצמאות בלבד.
- ג. משך הקיצור: 12 חודשים - לדרגת סרן או שמונה חודשים - לדרגת רס"ן.
- ד. בכל מקרה לא יעלה הקיצור על 20 חודשים בין דרגת סגן לדרגת רס"ן.
- ה. הסמכות להעלות קצין מצטיין בדרגה בקיצור פז"ס מוקנית לגורם המאשר, בכפוף למכסות ולנהלים שתקבע אכ"א-מחלקת הסגל, ותפרסם מעת לעת.
- ו. מכסות לקידום בדרגה של קצינים מצטיינים - אכ"א-מחלקת הסגל-ענף תו"ב יפרסם לקראת המועד הקובע את ההנחיות למימוש המכסות, לרבות פירוט בסיס החישוב. אכ"א-מחלקת הסגל-המנהל המתאים יפרסם הנחיות משלימות.

בלמ"ס

נספח ב

קצינים בתפקידי פיקוד הזכאים לקיצור פז"ם

1. להלן פירוט אוכלוסיית הקצינים הזכאים לקיצור פז"ם כקצינים בתפקידי פיקוד, בכפוף להוראות פקודה זו:
- א. קצין שדרגתו רס"ן, הממלא את אחד התפקידים האלה:
- 1) בזרוע היבשה - מג"ד בגדודי השדה, מג"ד חי"ר, מג"ד חה"ן, מג"ד חת"ם, מג"ד חש"ן, מג"ד חרמ"ש, מפקד "דובדבן", מג"ד יחמ"ם.
 - 2) בזרוע האוויר והחלל - מפקד טייסת-טיסה, מג"ד נ"מ.
 - 3) בזרוע הים - מפקד שייטת, מפקד פלגה בשייטת, מפקד ספינה, מפקד צוללת, מפל"ג לוחמים בשייטת 13.
- ב. קצין שדרגתו סרן, הממלא את אחד התפקידים האלה:
- 1) בזרוע היבשה - מ"פ או סמג"ד ביח"ש, מ"פ באחד מגדודי השדה.
 - 2) בזרוע האוויר והחלל - מפקד גף טיסה או מפקד הדרכה בטייסת, סמג"ד בנ"מ, מפקד קורס אימון מבצעי (קא"ם).
 - 3) בזרוע הים - מפקד כלי שיט, מפקד פלגת ים, מפקד שהוא קצין לוחם בשייטת 13, קצין מחלקה בספינה, מפקד סירת "דבורים".
 - 4) כלל צה"ל - מפקד מסגרת לוחמת או קצין בתפקיד ייעודי ביחידות לחימה התנדבותיות מיוחדות.
- ג. קצין שדרגתו סגן, הממלא את אחד התפקידים האלה:
- 1) בזרוע היבשה - מ"פ ומקביליו בגדודי השדה, מ"פ חי"ר, מ"פ טנקים, מ"פ סיור, מ"פ חה"ן, מסו"ל חת"ם, מ"פ יחמ"ם, מ"פ חרמ"ש, מ"פ אב"ך, מ"פ איסוף קרבי, מפל"ג ב"דובדבן", מפקד משימה ביחידה 5252.
 - 2) בזרוע האוויר והחלל - מסו"ל נ"מ.
 - 3) בזרוע הים - מפקד כלי שיט, קצין מחלקה בסטי"ל ובצוללות.
 - 4) בחיל העורף - מ"פ בגדודים הסדירים של העורף.
 - 5) כלל צה"ל - מפקד צוות ביחידות לחימה התנדבותיות מיוחדות.